

**Ortaöğretim Kurumlarında Disiplin Uygulamaları:
Bir Özel Okul İle Bir Devlet Okulunun Karşılaştırılması***

**Discipline Practices in Secondary Education Institutions:
Comparison of a Private School and a Public School**

Betül TUĞSAT KARAHAN^a, Çiğdem APAYDIN^b

Article Info/Makale Bilgi

Received/Alındı: 06/04/2021

Revised/Düzeltildi: 06/08/2021

Accepted/Kabul edildi: 15/08/2021

Anahtar kelimeler:

Ortaöğretim, Özel Okul, Devlet Okulu

Keywords:

Secondary School, Private School, State School

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, bir resmi ve bir özel ortaöğretim okulunun disiplin uygulamalarını karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu kapsamda yapılan araştırmada Antalya ili Muratpaşa ilçesinde 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 eğitim-öğretim yıllarında bir devlet ve bir özel ortaöğretim okulunun disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin demografik özellikleri ve disiplin kurulu uygulamaları incelenerek karşılaştırılmış, ortaöğretimlerin özelliklerine göre önemli farklılıklar veya benzerlikler gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu araştırma, nitel bir araştırmadır. Bütüncül tek durum deseni kullanılan araştırmada veriler doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre her iki okulda da erkek öğrenciler, kız öğrencilere oranla disiplin kuruluna daha fazla gitmekte, devlet okulunda en fazla 11. sınıf öğrencileri, özel okulda ise 12. sınıf öğrencileri sevk edilmektedir. Devlet okulunda kurula sevk edilen öğrencilerin akademik başarı oranları, özel okuldaki öğrencilere göre daha yüksektir. Araştırma sonunda öğrencilerin disiplin cezası almalarını önleyecek çeşitli öneriler sunulmuştur.

ABSTRACT

This study aims at examining the disciplinary practices of a public and a private secondary school comparatively. To attain this goal, the demographic characteristics of the students who were referred to the disciplinary committee of a state and a private secondary school in the district of Muratpaşa in Antalya province in the academic years of 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 and discipline board practices were examined and compared; it was tried to determine whether it showed significant differences or similarities according to the characteristics of the schools. This study is a qualitative research in which the single case-holistic design was used, and the data were collected through document analysis. According to the findings, in both schools, male students were referred to the disciplinary board more than female students, and at most, 11th-grade students in public schools and 12th-grade students in private schools were referred. The academic success rates of students referred to the board in public school are higher than students in private schools. At the end of the research, various suggestions were presented to prevent students from taking disciplinary punishment.

Cite as: Tuğsat Karahan, B. & Apaydın, Ç. (2021). Ortaöğretim kurumlarında disiplin uygulamaları: Bir özel okul ile bir devlet okulunun karşılaştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 33-53.

* Bu çalışma Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN danışmanlığında Betül TUĞSAT KARAHAN tarafından hazırlanan "Ortaöğretim Kurumlarında Disiplin Uygulamaları: Bir Özel Okul ile Bir Devlet Okulunun Karşılaştırılması" adlı tezli yüksek lisans tezinin özetlenmiş halidir. Araştırma Makalesi: Etik Kurul İzin Belgesi (Kurul Adı: Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Tarih: 14.01.2019 Sayı No: 12)

^a Betül TUĞSAT KARAHAN, Özel Maya Okulu, btugsat@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2695-6812>

^b Sorumlu yazar, Çiğdem APAYDIN, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4457-3199>

Giriş

Disiplin, etkili okulların temel özelliklerinden birisidir (Agbenyega, 2006). Disiplin, okulun başarısının merkez üssüdür ve bir okulun tüm üyelerinin okula ait çeşitli standartlara uyması okul yönetiminin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmaktadır. Okul disiplini karmaşık ve öğrencinin kendini kontrol etme yeteneğine dayalı olan öz disiplini geliştirmeyi içermektedir (Bear, Cavalier ve Manning, 2005). Bu kapsamda disiplin, başarılı okul için gerekli bir bileşendir (Eggleton, 2001).

Barışçıl bir okul iklimi oluşturmak, sağlam bir akademik performans yaratmak, başarılı bir öğretme ve öğrenme ortamı sağlamak için okullarda disiplinin olması yaygın olarak kabul görmektedir (Odoyo, Odwar ve Kabuka, 2016). Disiplin kavramı genellikle olumsuz anlamda algılanmakta, dayak, şiddet vb. kavramlarla ilişkilendirilmektedir (Kaçar, 2018). Oysa çevreye uyum, başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı ve sosyal sorumluluğu paylaşmanın yanı sıra kurallara uymanın da disiplin kavramına yüklenebileceği söylenebilir (Çetinkaya ve Koçyiğit, 2020). Görüldüğü üzere disiplin uygun şekilde ele alınmazsa okulun işleyişine ve hedeflerine ulaşması zorlaşmaktadır. Duke'a (1989) göre etkili okul disiplini stratejileri, sorumlu davranışı teşvik etmeyi ve tüm öğrencilere tatmin edici bir okul deneyimi sağlamayı, aynı zamanda suistimalleri caydırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda disiplin, okul kurallarına uymayı sağlamak ve öğrencilerin istenmeyen davranışlarını düzeltmek için gereklidir.

Disiplin, olumlu veya olumsuz olabilir. Olumsuz disiplin cezalandırmayı gerektirirken, olumlu disiplin kişiyi farklı davranması için etkilemeyi amaçlamaktadır. Etkili öğretim ve öğrenmenin gerçekleşmesi için, öğrenme ortamının öğrencilerin rahatsız edici davranışlarından arındırılmış olması gerekir ki bu nedenle disiplin son derece önemlidir. Donnely'e (2002) göre disiplin otokratik olmaktan çok makul ve işbirliğine dayalı olmalı, öğrenciler ve öğretmenler tarafından güç göstergesi olarak görülmemelidir. Bray'e (2005) göre öğretim ve öğrenim üzerinde yıkıcı ve antisosyal davranış öğrenci üzerinde zararlı bir etkiye sahiptir.

Öğretmenler sınıfta disiplini yönetirken, öğrencilerin öz saygısına zarar veren diğer cezalandırma türlerini ortadan kaldırmak zorundadır. Bu durum fiziksel cezanın yanı sıra duygusal kınamanın da sınıfta yeri olmadığı anlamına gelmektedir. Olumlu ve yapıcı disiplin, öz disiplininin gelişimini teşvik etmesi gerekmektedir (Oosthuizen, Wolhuter ve Du Toit, 2003). Kohn (1996) disiplinin genellikle cezanın eşanlamlısı olarak düşünüldüğünü belirtmektedir. O halde profesyonel eğitimcilerin genellikle disiplini uygun bir öğrenme ortamının ön koşulu olarak değil, sosyal kontrol meselesi olarak gördükleri anlaşılmaktadır (Madhere, 1998). Oysa disiplin ile kontrol arasındaki temel fark; bir arabanın kontrolü ele geçirilirken veya kaybedilirken, onun disiplininden veya disipline edilmesinden bahsedilememesine benzetilerek açıklanabilir (Clark, 1998). Clark (1998) aslında iyi disiplinin neyi içerdiğine dair, iki çelişkili eğitim düzenini ifade etmektedir. Birincisi kontrole dayanan neredeyse evrensel olarak kabul edilmiş sınıf örgütü görüşüdür. İkincisi ise disipline dayalı alternatif seçenektir. Blanford (1998, s.1) disiplinin 'birine bir şey yapmayı' ima ettiği şeklindeki tamamen yanlış varsayımın aslında okul topluluğunun üyelerini kontrol etmeyi sevenlerin ihtiyaçlarını yansıttığını belirtmektedir.

Okul disiplininin personelin ve öğrencilerin güvenliğini sağlamak ve öğrenmeye elverişli bir ortam yaratmak gibi iki temel amacı bulunmaktadır. Şiddet veya suç içeren ciddi öğrenci davranışları, bu hedefleri bozmakta ve bu süreç genellikle manşetlere de konu olmaktadır. Bununla birlikte en yaygın disiplin sorunları, suç teşkil etmeyen öğrenci davranışlarını içermektedir (Moles 1989'den akt. Gaustad, 1992). Öğretmenler zamanının çoğunu öğrencilerle geçirdikleri için genellikle disiplin ve disiplin sorunlarının ön saflarında yer

almaktadır. Öğretmenin sınıfta bulunan öğrenci sayısı kadar değişkenle ilgilenmesi gerektiğinden disiplini sağlaması kolay olmamaktadır. Çünkü her öğrenci sınıfta kullanılan disiplin tekniklerine farklı tepki verebilmektedir. Bir öğretmenin, çevresini öğrenmesi ve anlaması için hızlı düşünmesi ve hareket etmesi gerekir. Disiplin sorunlarını görmezden gelmek, öğretmen için işlerin daha da kötüye gideceği anlamını taşımaktadır (Eggleton, 2001).

Bu nedenle açıkça tanımlanmış disiplin politikaları aynı zamanda öğrencileri uygun davranış beklentileri konusunda bilgilendirmeye ve hoş görülemeyecek uygunsuz davranışları ayırt etmeye hizmet etmektedir (Paige, 2001). Holloway'e (2002) göre açıkça tanımlanmış disiplin politikalarına sahip okulların daha düzenli okul ortamlarına sahip olma olasılığı daha yüksektir ve bu da öğrenci başarısını teşvik etmektedir. Bu bağlamda disiplin sorunları öğretim kademelerinin tamamında görülebilmektedir. Özellikle ergenlik dönemine denk gelen ve kendini ispat etme arayışı içinde olan öğrenci yoğunluğunun görece daha fazla olduğu ortaöğretim kurumlarında disiplin problemleri daha fazla görülebilmektedir (Toytok ve Yıldırım, 2018). Gregory vd. (2010) ortaöğretim okullarındaki disiplin uygulamalarında geniş bir uyumsuzluk ve tutarlılık eksikliği olduğunu belirtmektedir. Stronach ve Piper (2008) ise disiplin stillerindeki farklılıkların, öğrencilerin neyin uygun neyin uygun olmadığına kendileri karar vermek zorunda kalırken, neyin beklendiğine dair belirsizlik duyguları yaşamalarına neden olduğunu belirtmektedir. Bu özerklik düzeyi, eğitim ortamında en büyük şiddet suçları istatistiklerine sahip olan ortaöğretim öğrencileri için tehlike oluşturmaktadır (Stronach ve Piper, 2008). Gregory vd. (2010, s. 483) özellikle şiddet suçlarının çoğunun okulda öğrencilere karşı işlendiğini belirtmektedir. Yazar ortaöğretim öğrencilerinin en yüksek disiplin sorunlarına sahip olduğunu eklemektedir. Jordan ve Anıl (2009) öğrencinin erkek, siyah, özel eğitim sınıfında eğitim almasının ve ekonomik açıdan zayıf ailelere sahip olmasının disiplin cezasına çarptırılma ihtimalini artırdığı hipotezini test ettikleri araştırmalarında tekrarlanan disiplin sevkleri, özellikle mezuniyete kadar olan süre içinde öğrencilerin uzun vadeli başarıları üzerinde etkili olduğu bulunmaktadır. Yazarlara göre uygulanan orantısız disiplin, öğrencilerin eğitim sisteminden çıkışını hızlandırmakta, eğitim fırsatlarını dolayısıyla insan sermayesi oluşumunu ve sonuçta ekonomik kalkınmayı azaltmaktadır. Türkiye'de de okullarda disiplin konusuna yönelik çeşitli çalışmaların (Çetinkaya ve Koçyiğit, 2020; Kaçar, 2018; Kahveci, 2012; Akar, 2006; Balat ve Akman, 2006) olduğu görülmektedir. Bu araştırmalarda öğrencilerin neden disiplin uygulamasına maruz kaldıkları ve hangi disiplin uygulaması ile karşılaştıkları, disiplin sorunu yaşayan öğrencilerin özellikleri gibi sorulara yanıt aranmaktadır. Bu araştırmada da ortaöğretimdeki disiplin sorunlarını ve nedenlerini ortaya çıkarmak için resmi ve özel okuldaki disiplin uygulamalarının sonucu olarak kayıtlı disiplin kurullarında alınan kararların incelenmesi araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı ortaöğretim düzeyindeki bir resmi okul ile bir özel okulda karşılaşılan disiplin problemlerini incelemektir. Disiplin suçu işleyen öğrencilerin demografik özelliklerinin belirlenmesi, disiplin suçlarına karşı uygulanan ödül ve ceza süreçlerinin belirlenmesi, disiplin uygulamalarının işlevselliğinin belirlenmesi, disiplin düzenlemelerinin etkinliğinin yeterli olup olmadığının belirlenmesi ve çözüm geliştirmeye yönelik politikalar belirlenmesi araştırmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır. Araştırmanın diğer bir amacı da devlet okulu ile özel okulda uygulanan disiplin uygulamalarını inceleyerek benzer ve farklı yönleri ortaya koymaktır. Bu araştırmanın ayrıca aşağıda belirtilen alt problemlere yönelik yanıt arama çabası da bulunmaktadır.

- 1) Bir öğretim yılında Disiplin Kuruluna sunulan dilekçe sayıları ve Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrenci sayıları nedir?
- 2) Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin cinsiyete, sınıf seviyelerine, akademik başarılarına, anne-babasının birlikte veya ayrı olma durumlarına ve ailelerinin ekonomik durumlarına göre dağılımları nedir?
- 3) Bir öğretim yılında ceza alarak davranış puanı düşürülen öğrenci sayıları nedir?
- 4) Öğrencilerin Disiplin Kuruluna sevk edilmesine neden olan başlıca davranışlar nelerdir?
- 5) Öğrencilere uygulanan ceza türlerinin dağılımları nedir?
- 6) Öğrencilerin geçmiş dönemlerde almış olduğu ceza var mıdır? Varsa ne tür ceza almıştır?
- 7) Öğrencilere uygulanan ceza türlerinin disiplin yönetmeliğine uygunluğu ve ödüllendirmeye yönelik uygulamalar nedir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar ilişkiyi ya da farkı merak etmeyen, neyin ne olduğunu belirlemeye yönelik çalışmalardır. Betimsel araştırma hipotez oluşturmayı veya teori geliştirmeyi amaçlamamaktadır. Betimsel araştırmanın bir başka özelliği de nesnellik veya tarafsızlıktır. Betimsel araştırma, gerçekliğin nasıl olduğunu açıklamakla ilgilidir. Bu bakımdan betimleyici araştırma, öncelikle gerçeğin nasıl olması gerektiği sorusuyla ilgilenen kuralcı araştırmalardan farklıdır (Lans ve Van der Voordt, 2002). Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Bütüncül tek durum deseni, araştırmacıların insanların deneyimlerini anlaması ve tanımlaması gerektiğinde kullanılmaktadır (Cresswell, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu ortaöğretime geçiş sınav puanları ve kontenjan sayıları birbirine yakın olan ve aynı semtte bulunan bir resmi Anadolu ortaöğretim ile bir özel Anadolu ortaöğretim oluşturmaktadır. Araştırmada ortaöğretim kurumunun tercih edilmesi, bu sürecin öğrencilerin ergenlik dönemine denk gelmesinden kaynaklanmaktadır. Ergenlik döneminde öğrencilerin olumsuz davranışları artmakta ve disiplin problemleri ile daha fazla karşılaşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracının geliştirilmesi için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Alandaki uzman kişilerin görüş ve önerilerinden faydalanılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda veri toplama aracı olarak 2014-2019 yılları arasındaki her bir öğretim dönemi için 16 sorudan oluşan bir tablo oluşturulmuş ve her iki okuldaki Disiplin Kurulu defterleri incelenerek bu tablodaki tüm sorulara cevap oluşturabilecek bilgiler toplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Etik

Bu araştırmanın verileri doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin

toplanabilmesi için Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 14/01/2019 tarihli ve 12 Nolu Kararı ile araştırma için etik kurulu onayı alınmıştır. Alınan bu izinden sonra Antalya Muratpaşa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurularak 18/02/2019 tarihli 98057890-605.01-E.3495578 sayılı araştırma onayı alınmıştır. Araştırmacı verileri daha iyi analiz etmek ve elde edilen bulguları yorumlamak için bizzat her iki okulu da ziyaret etmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde nitel analiz tekniklerinden betimsel ve içerik analizi teknikleri bir arada kullanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir. İçerik analizinde ise birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Veriler araştırmacı tarafından Excel programında hazırlanan tabloya uygun şekilde yerleştirilmiştir. Her bir alt araştırma sorusuna yanıt olabilecek, kurul defterinde bulunan her bir olaya ve her bir öğrenciye ait veriler yıllara göre ayrılarak gruplandırılmıştır. Bu tabloda okul türü, dilekçe ve kurula sevk edilen öğrenci sayısı, öğrencilerin işledikleri disiplin eylemleri, cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı, öğrenim görülen alan, anne babanın beraber veya ayrı olup olmama durumu, ailenin ekonomik durumu, toplam ceza karar sayısı ve ceza alan ve ceza almayan öğrenci sayıları betimsel analiz ile incelenmiştir. Bu gruplandırma devlet okulu ve özel okul için ayrı ayrı yapılmış ve elde edilen bulgular karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Öğrencilerin disiplin kuruluna sevk edilmesine neden olan davranışları ile öğrencilere uygulanan ceza türlerinin disiplin yönetmeliğine uygunluğu ve ödüllendirmeye yönelik uygulamalar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Veri analizlerinin güvenilirliğini sağlamak için Excel programında hazırlanan tablo her iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve analizler arasında karşılaştırma yapılmıştır. Karşılaştırmalar sonucunda analizlerin birbirine çok yakın olduğu belirlenmiş, kategori ve alt kategorilerin oluşturulmasında fikir birliğine varılmıştır. Bu aşamadan sonra diğer makalelerin incelemesi birinci araştırmacı tarafından yapılmış, analizlerde tereddüte düşüldüğü durumlarda Eğitim Yönetimi alanında daha fazla deneyime ve bilgi birikimine sahip olan ikinci yazarın görüşlerine başvurulmuştur. Analiz sonuçları frekans ile ifade edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde çalışmanın amaçları doğrultusunda elde edilen veriler ışığında araştırmanın alt problemlerine ilişkin analiz bulguları sunulmuştur.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmada alt problemlerden biri olan “Bir öğretim yılında Disiplin Kuruluna sunulan dilekçe sayıları ve Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrenci sayıları nedir?” sorusunun yanıtları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Disiplin kuruluna sunulan dilekçe ve kurula sevk edilen öğrenci sayıları

DEVLET OKULU						
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	TOPLAM
Dilekçe Sayısı	6	8	10	4	7	35
Öğrenci Sayısı	9	16	21	8	23	77
ÖZEL OKUL						
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	TOPLAM
Dilekçe Sayısı	9	15	14	13	17	68
Öğrenci Sayısı	12	15	9	10	20	66

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde devlet okulunda kurula sunulan dilekçe sayılarının özel okuldaki dilekçe sayılarından az ancak kurula sevk edilen öğrenci sayılarının daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Devlet okulu ve özel okuldaki disiplin kuruluna sunulan dilekçe sayıları incelendiğinde her iki okulda da bir dilekçede birden fazla öğrencinin olabildiği anlaşılmıştır. Özel okulda ise bir dilekçede birden fazla öğrencinin olduğunun gözlemlenmesinin yanı sıra farklı dilekçelerde aynı öğrencilerin de olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmada alt problemlerden biri olan “Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin cinsiyete, sınıf seviyelerine, akademik başarılarına, anne-babasının birlikte veya ayrı olma durumlarına ve ailelerinin ekonomik durumlarına göre dağılımları nedir?” sorusunun yanıtına aşağıdaki şekilde yer verilmektedir. Tablo 2’de Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin cinsiyet dağılımları bulunmaktadır.

Tablo 2. Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı

DEVLET OKULU											
2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		TOPLAM	
E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
6	3	8	8	17	4	5	3	16	7	52	25
ÖZEL OKUL											
2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		TOPLAM	
E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
12	-	13	2	7	2	9	1	13	7	54	12

Tablo 2’de görüldüğü üzere devlet okulunda disiplin kuruluna sevk edilen kız ve erkek öğrenci sayıları sadece 2015-2016 öğretim yılında eşittir. Diğer öğretim yıllarında hem devlet okulunda hem de özel okulda erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla disiplin kuruluna sevk edilmesinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Tablo 3’te disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin sınıf seviyelerine göre dağılımları verilmektedir.

Tablo 3. Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin sınıf seviyelerine göre dağılımları

	DEVLET OKULU				ÖZEL OKUL			
	9.SINIF	10.SINIF	11.SINIF	12.SINIF	9.SINIF	10.SINIF	11.SINIF	12.SINIF
2014-2015	-	3	3	3	-	6	2	4
2015-2016	1	1	10	4	-	4	-	11
2016-2017	2	11	8	-	-	1	8	-
2017-2018	3	1	4	-	7	2	1	-
2018-2019	5	6	9	3	4	1	7	8
TOPLAM	11	22	34	10	11	14	18	23

Tablo 3 incelendiğinde, devlet okulunda Disiplin Kuruluna en az 12. sınıf, en fazla 11. sınıf öğrencilerinin sevk edildiği görülmektedir. Özel okulda en az Disiplin Kuruluna sevk edilen 9. sınıf, en fazla sevk edilen 12. sınıftır. Devlet okulunda ise Disiplin Kuruluna en çok sevk edilen 11. sınıf, en az sevk edilen 12. sınıftır.

Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin akademik başarı durumlarının başarılı, orta ve zayıf olarak sınıflandırılması Disiplin Kurulundaki üyelerin görüşleri doğrultusunda Karar Defterindeki bilgilere dayanılarak yapılmıştır. Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin akademik başarılarına göre dağılımları Tablo 4’te bulunmaktadır.

Tablo 4. Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin akademik başarı durumlarına göre dağılımları

	DEVLET OKULU			ÖZEL OKUL		
	BAŞARILI	ORTA	ZAYIF	BAŞARILI	ORTA	ZAYIF
2014-2015	9	-	-	6	-	6
2015-2016	15	1	-	5	7	3
2016-2017	16	5	-	3	6	-
2017-2018	8	-	-	1	4	5
2018-2019	16	7	-	8	7	5
TOPLAM	64	13	-	23	24	19

Tablo 4’te görüldüğü üzere Devlet okulunda Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin büyük bir oranının akademik açıdan başarılı olduğu görülürken özel okulda bu oranın daha düşük olduğu görülmektedir. Devlet okulundaki akademik başarı düzeyleri zayıf olan öğrencilerin Disiplin Kuruluna sevk edilmedikleri görülmektedir. Oysa özel okulda akademik başarı düzeyleri zayıf olan öğrencilerin de Disiplin Kuruluna sevk edildikleri tespit edilmiştir. Tablo 5’te Disiplin Kuruluna sevk edilen 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri alanlara göre dağılımları verilmektedir.

Tablo 5. Disiplin kuruluna sevk edilen 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri alanlara göre dağılımları

		DEVLET OKULU		ÖZEL OKUL	
		SAYISAL	SÖZEL	SAYISAL	SÖZEL
11.SINIF	2014-2015	-	3	-	3
	2015-2016	8	2	-	-
	2016-2017	4	4	8	-
	2017-2018	4	-	-	1
	2018-2019	9	-	5	2
	TOPLAM	25	9	13	6
12.SINIF	2014-2015	-	3	1	3
	2015-2016	1	3	6	5
	2016-2017	-	-	-	-
	2017-2018	-	-	-	-
	2018-2019	3	-	3	6
	TOPLAM	4	6	10	14

Tablo 5’te görüldüğü üzere her iki okulda ve her iki sınıf seviyesinde sayısal alanda öğrenim gören öğrencilerin toplam sayısı sözel alanda öğrenim gören öğrencilerin toplam sayısından daha fazladır ve beş yılda kurula sevk edilen 11. sınıf öğrencileri arasında sayısal alan öğrencileri daha fazladır. Ancak 12. sınıf seviyesinde ise sözel alanda öğrenim gören öğrencilerin daha fazla sevk edildikleri görülmektedir. Tablo 6’da Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin anne-babasının birlikte veya ayrı olma durumlarına göre dağılımları verilmektedir.

Tablo 6. Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin anne- babasının birlikte veya ayrı olma durumlarına göre dağılımları

DEVLET OKULU						
	2014-2015 (9)	2015-2016 (16)	2016-2017 (21)	2017-2018 (8)	2018-2019 (23)	TOPLAM
Birlikte	9	13	15	4	21	62
Ayrı	-	2	3	3	1	9
Vefat	-	-	1	1	1	3
ÖZEL OKUL						
	2014-2015 (12)	2015-2016 (15)	2016-2017 (9)	2017-2018 (10)	2018-2019 (20)	TOPLAM
Birlikte	11	14	9	8	20	62
Ayrı	-	1	-	1	-	2
Vefat	1	-	-	1	-	2

Tablo 6’da görüldüğü üzere her iki okulda da Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrenciler anne ve babası ile birlikte yaşamaktadır. Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin anne-babasının öz veya üvey olma durumuna bakıldığında devlet okulunda kurula sevk edilen tüm öğrencilerin anne-babasının öz olduğu, özel okulda ise 2017-2018 yılında sadece bir öğrencinin babasının üvey olduğu diğer tüm dönemlerde tüm öğrencilerin anne babasının öz olduğu görülmüştür. Tablo 7’de Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin ailelerinin

ekonomik durumlarına göre dağılımları bulunmaktadır. Ailelerin ekonomik durumlarının iyi, orta ve düşük olarak sınıflandırılması Disiplin Kurulundaki üyelerin görüşleri doğrultusunda Karar Defterindeki bilgilere dayanılarak yapılmıştır.

Tablo 7. Disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumlarına göre dağılımları

DEVLET OKULU						
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	TOPLAM
İyi	7	14	20	8	13	62
Orta	2	2	1	-	9	14
Düşük	-	-	-	-	-	-
ÖZEL OKUL						
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	
İyi	12	15	9	10	20	66
Orta	-	-	-	-	-	-
Düşük	-	-	-	-	-	-

Tablo 7 incelendiğinde her iki okulda da kurula sevk edilen öğrencilerin ailelerinin ekonomik düzeylerinin iyi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, ekonomik açıdan refah bir eğitim- öğretim süreci geçirmelerine rağmen olumsuz davranışlar sergileyerek kurula sevk edilebildikleri söylenebilir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin “Bir öğretim yılında ceza alarak davranış puanı düşürülen öğrenci sayıları nedir?” şeklindedir. Her ders yılı başında öğrencilerin davranış puanı 100’dür. Ceza alan öğrencilerin davranış puanlarından; kınama cezası için 10, okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezası için 20, okul değiştirme cezası için 40, örgün eğitim dışına çıkma cezası için 80 puan indirilir (Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Madde. 170). Bu bağlamda bir öğretim yılında ceza alarak davranış puanı düşürülen öğrenci sayıları ile ilgili veriler Tablo 8’de açıklanmıştır.

Tablo 8. Bir Öğretim Yılında Ceza Alarak Davranış Puanı Düşürülen Öğrenci Sayıları

DEVLET OKULU					
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	TOPLAM
3	1	6	6	17	33
ÖZEL OKUL					
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	TOPLAM
12	15	9	10	20	66

Tablo 8 incelendiğinde devlet okulunda toplam beş yılda kurula sevk edilen 77 öğrenciden 33’üne ceza verilerek davranış puanlarının düşürüldüğü, özel okulda ise kurula sevk edilen 66 öğrencinin tamamına ceza verilerek davranış puanlarının düşürülmesine karar verildiği görülmektedir (Tablo 8).

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Öğrencilerin Disiplin Kuruluna sevk edilmesine neden olan başlıca davranışlar nelerdir?” sorusuna yönelik bulgular Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Öğrencilerin disiplin kuruluna sevk edilmesine neden olan davranışları

Davranışlar	2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		TOPLAM		
	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö	
FİZYOLOJİK	Tütün ve tütün mamulü bulundurmak.	3	3	4	12	2	4	2	1	9	10	20	30
	Sarhoşluk veren zararlı maddeler bulundurmak ve kullanmak.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-
	Kavga etmek, fiili şiddet uygulamak.	2	5	-	-	-	2	-	4	2	6	4	17
	Alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerine uymamak.	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	10	-
	Okul eşyalarına zarar vermek.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
PSİKOLOJİK	Kaba ve saygısız davranmak, tartışmak, hakaret etmek.	1	1	4	2	4	-	-	6	-	-	9	9
	Bilişim araçlarını amacı dışında kullanmak.	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3	-
	Okul idaresine yalan beyanda bulunmak.	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	2
	Milli ve manevi değerlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan tutum ve davranış sergilemek.	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	2
AKADEMİK	Kopya çekmek ve çekilmesine yardımcı olmak.	3	-	1	1	1	7	4	1	8	2	17	11
	Okulda bulunduğu halde derse ve okul faaliyetlerine katılmamak.	-	3	1	-	4	-	-	-	-	4	5	7
	İzinsiz okulu terk etmek.	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-	8	-
	Okul kurallarına uymamak.	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	4	1
	Dersin ve ders dışı faaliyetlerin düzenini ve akışını bozmak.	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-	2	2
TOPLAM	9	13	25	15	23	15	8	16	23	22			

Tablo 9’da görüldüğü üzere Disiplin Kuruluna sevk edilmeye neden olan davranışlar, öğrencilerin fizyolojik ve psikolojik bütünlüğüne ve akademik gelişimlerine zarar veren davranışlar temaları altında ele alınmaktadır. Devlet okulunda bir öğrencinin bir disiplin olayında bir davranış nedeni ile kurula sevk edildiği, özel okulda ise bir öğrencinin bir disiplin olayında birden fazla davranış nedeni ile veya farklı disiplin olaylarında farklı davranış

nedenleri ile kurula sevk edilebildiği gözlemlenmiştir. Disiplin Kuruluna sevk edilme nedenlerine ait temalar sırasıyla fizyolojik, akademik ve psikolojik bütünlüklerine zarar veren olumsuz davranışlar şeklindedir. Her iki okulda da tütün ve tütün mamulü kullanmak, kaba ve saygısız davranmak, tartışmak, hakaret etmek, kopya çekmek ve çekilmesine yardımcı olmak davranışlarının en fazla olduğu sergilendiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemlerinden olan “Öğrencilere uygulanan ceza türlerinin dağılımları nedir?” sorusuna yönelik bulgular Tablo 10’da ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Tablo 10. Öğrencilere uygulanan ceza türleri

CEZA TÜRLERİ	2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		TOPLAM	
	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö	D	Ö
Sözlü uyarı	6	-	1	-	2	-	-	-	-	-	9	-
Yazılı uyarı	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
Kınama	2	8	1	12	6	10	6	5	6	8	1	53
Kısa süreli uzaklaştırma	2	3	-	3	-	4	-	7	-	4	2	21
Toplum hizmeti	-	-	-	-	-	-	2	-	7	-	9	-
Ceza takdirine gerek olmadığına karar verme	-	-	14	-	13	-	-	-	-	-	27	-

Tablo 10’da görüldüğü üzere devlet okulunda kurula sevk edilen öğrencilerden 27 öğrenciye “ceza takdirine gerek olmadığı” kararıyla ceza verilmediği, 31 tanesine “kınama cezası”, 9 tanesine “sözlü uyarı cezası”, 9 tanesine “toplum hizmeti cezası” ve 2 tanesine de “kısa süreli uzaklaştırma cezası” verildiği ve hiç “yazılı uyarı” cezası verilmediği tespit edilmiştir. Özel okulda ise bir öğrencinin birden fazla ceza alabileceği göz önünde bulundurulduğunda kurula sevk edilen öğrencilerin 53 tanesine “kınama cezası” verildiği, 21 tanesine “kısa süreli uzaklaştırma cezası” ve 2 tanesine de “yazılı uyarı cezası” verildiği “sözlü uyarı cezası” ve “toplum hizmeti cezası” verilmediği görülmüştür. Ayrıca özel okulda ceza takdirine gerek duymama gerekçesi ile ceza vermeme kararına rastlanmamıştır.

Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problem olan “Öğrencilerin geçmiş dönemlerde almış olduğu ceza var mıdır? Varsa ne tür ceza almıştır?” sorusuna yönelik bulgular Tablo 11’de ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Tablo 11. Öğrencilerin geçmiş dönemlerde aldıkları cezalar ve türleri

DEVLET OKULU				
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Kısa süreli uzaklaştırma	-	Kınama	Kınama	-
ÖZEL OKUL				
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
-	Kınama	Kınama	Kınama	Kınama
-	Kısa süreli uzaklaştırma	Kısa süreli uzaklaştırma	Kısa süreli uzaklaştırma	Kısa süreli uzaklaştırma
-	-	-	Yazılı uyarı	-

Tablo 11’de görüldüğü üzere devlet okulunda toplamda üç öğrencinin, özel okulda ise toplamda 17 öğrencinin kurula gelmeden önce de cezaları olduğu tespit edilmiştir. Özel okulda öğrencilerin olumsuz davranışı tekrarlama oranının, devlet okulundaki öğrencilere oranla daha fazla gerçekleştiği söylenebilir.

Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemine ilişkin “Öğrencilere uygulanan ceza türlerinin disiplin yönetmeliğine uygunluğu ve ödüllendirmeye yönelik uygulamalar nedir?” sorusuna yönelik analizler aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır.

Devlet okulunda, 2015-2016 yılında “arkadaşına söz ve davranışla sarkıntılık yapmak, sosyal medya yoluyla paylaşmak” davranışıyla kurula sevk edilen öğrenciye, cezanın yönetmelikte karşılığı olan “kınama cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, 1 bendi) yerine velisinin okuldan alacağını sözlü beyan etmesi üzerine ceza verilmediği tespit edilmiştir. 2016-2017 yılında bir öğrencinin “okul eşyalarına zarar vermek” davranışıyla kurula sevk edildiği, öğrencinin bu davranışının yönetmelikteki karşılığı olan “kınama cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, a bendi) yerine Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) raporu tutularak “sözlü uyarı” yapıldığı anlaşılmıştır. Aynı yıl başka bir öğrencinin “kopya çekmek ve çekilmesine yardımcı olmak” davranışından dolayı kurula sevk edildiği ve disiplin yönetmeliğindeki karşılığı olan “kınama cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, 1 bendi) yerine yine PDR raporu tutulduğu ve öğrenciye sözlü uyarı verildiği karar defterlerindeki ve PDR raporlarındaki veriler doğrultusunda tespit edilmiştir.

Özel okulda uygulanan cezalar incelendiğinde ise, 2014-2015 öğretim yılında “kavga etmek, fiili şiddet kullanmak” davranışıyla bir öğrencinin kurula sevk edildiği, 164. madde 1. fıkra (bent belirtilmemiş) gereği öğrenciye “kınama cezası” verildiği görülmüştür. Oysa bu davranış “okulda 1-5 gün arasında kısa süreli uzaklaştırma cezası” gerektiren davranış grubuna girmektedir. 2017-2018 öğretim yılında ise “kaba ve saygısız davranmak” davranışından dolayı kurula sevk edilen üç öğrenciye, yönetmelik gereği “kınama cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, 1 bendi) uygulanması gerekirken bir öğrenciye doğrudan (bir üst ceza verme nedeni açıklaması yapılmadan) “kısa süreli uzaklaştırma cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, a bendi gerekçe gösterilerek) verildiği, diğer iki öğrenciye önce “kınama cezası” verildiği daha sonra nedeni belirtilmeksizin bir derece ağır ceza olan “kısa süreli uzaklaştırma cezası” (164. maddenin 1. fıkrası, 1 bendi gerekçe gösterilerek) verildiği görülmüştür. Bu veriler dikkate alındığında sergilenen davranışlar ile bu davranışlara yönelik verilen cezalar arasında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir. 2018-2019 öğretim yılında ise “kavga etmek, fiili şiddet kullanmak” davranışından kurula sevk edilen iki öğrenciye yönetmelikte cezanın karşılığı olan “kısa süreli uzaklaştırma cezası” (164. maddenin 2. fıkrası, 1 bendi) verilmesi yerine hafifletici neden belirtilmeksizin bir alt ceza olan “kınama cezası” (164. Maddenin 1. fıkrası, 1 bendi) verildiği anlaşılmıştır. Yukarıda belirtilenler hariç her iki okulda da kurula sevk edilmeye neden olan davranışlara karşılık verilen cezaların uygun olduğu tespit edilmiştir. Ödüle yönelik uygulamalara ilişkin veriler incelendiğinde ise hem devlet okulunda hem özel okulda sadece takdir-teşekkür ve onur belgeleri verildiği bunların dışında bir ödüllendirme sisteminin olmadığı görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Antalya ili Muratpaşa ilçesinde bulunan bir devlet Anadolu ve bir özel

Anadolu Ortaöğretim okulunun disiplin uygulamaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmada devlet okulunda Disiplin Kuruluna sevk edilen dilekçe sayılarının özel okulda sevk edilen dilekçe sayılarına oranla daha az olduğu ancak kurula sevk edilen dilekçelerdeki öğrenci sayılarının devlet okulunda daha fazla olduğu görülmüştür. Her iki okulda da Kurula en fazla 2017-2018 yıllarında öğrenci sevk edilmiştir. Dilekçelerdeki öğrenci sayıları incelendiğinde devlet okulunda eğitim alan öğrencilerin toplu olarak olumsuz davranış sergiledikleri tespit edilmiştir. Disiplin Kuruluna sevk edilme oranında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla olduğu görülmüştür. Akar (2006) disiplin cezalarının yaklaşık dörtte üçünü erkek öğrencilerin aldığını ve bu oranın yıllar içinde değişmediğini ortaöğretim kurumlarında karşılaşılan disiplin sorunları ile ilgili yapmış olduğu araştırmasında da elde etmektedir. Jordan ve Anıl (2009) ABD’de 2006-2008 yılları arasında dört ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinin Disiplin Kuruluna giden dosyalarını inceledikleri araştırmada okulun erkek öğrencilere daha katı yaklaştıkları ve disipline sevk edilme olasılıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu araştırmada da erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla daha fazla disipline sevk edilmeleri, erkek öğrencilerin güce ve şiddete dayalı davranışlar sergiledikleri, kız öğrencilerin bu konuda farklılık gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Bu sonucun nedenleri arasında toplumu bir araya getiren kültürel yargılar, akademik başarı veya geleceğe yönelik umut ve sorumluluklar (istihdam, maddi kaygılar vb.) ile ergenlik çağındaki erkek öğrencilerin fizyolojik özellikleri sayılabilir (Çetinkaya ve Koçyiğit, 2020).

Bu araştırmada Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin sınıf düzeyleri değerlendirildiğinde devlet okulunda en fazla 11. sınıf öğrencilerinin, en az 12. sınıf öğrencilerinin Disiplin Kuruluna; özel okulda ise devlet okulunun aksine en fazla 12. sınıf öğrencilerinin, en az 9. sınıf öğrencilerinin sevk edildiği tespit edilmiştir. Kahveci’nin (2012) genel ortaöğretim okullarında karşılaşılan disiplin sorunları konulu araştırmasında disiplin suçu işleyen öğrencilerin en fazla 11. sınıf, en az 12. sınıf olduğu elde edilmiştir. Kahveci’nin (2012) araştırmasında elde ettiği bulgular ile bu araştırmadaki bulgular örtüşmektedir. Bu durumun devlet okulunda eğitim gören öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe yaşla birlikte gelen olgunlaşmanın ve ülke çapında yapılan üniversite giriş sınavına odaklanmanın Disiplin Kuruluna sevk edilmenin azalmasına etken olabileceğini düşündürmektedir (Çetinkaya ve Koçyiğit, 2020). Benzer düşüncenin özel okulda eğitim gören öğrenciler için oluşmadığı görülmektedir. Özel okulda eğitim gören 12. sınıf öğrencilerinin Disiplin Kuruluna sevk edilme oranının yüksek olması, alternatif seçeneklere sahip olmalarından kaynaklı olabilir. Valdebenito vd.’ne (2019) göre öğretmenler ve öğrenciler arasında zamanla gelişen olumlu ilişki sonucunda öğrencilerin okulda ve yaşamlarında daha sosyal olmalarına ve daha az saldırgan davranışlar sergilemelerine yol açmaktadır. Dolayısıyla öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirlerini daha iyi tanımaları ve sağlıklı ilişki kurmaları yoluyla öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça disiplin problemlerinin azalmasının da bir nedeni olabilir.

Yine bu araştırmada devlet okulunda akademik açıdan başarısız öğrencinin Disiplin Kuruluna gitmediği görülmüştür. Özel okulda ise Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin orta, başarılı ve zayıf akademik başarılı olarak sıralandıkları tespit edilmiştir. Her iki okulda da Disiplin Kuruluna sevk edilen başarılı öğrencilerin kopya çekmek ve çekilmesine yardımcı olmak, olumsuz akademik davranışını en fazla sergiledikleri görülmüştür. Kahveci (2012) araştırmasında öğrencilerin kopya çekmek ve ders işleyişini bozmak gibi olumsuz davranışları en fazla sergilediklerini belirtmektedir. Bu bağlamda her iki araştırmadan öğrencilerin başarılı olsalar dahi kopya çekmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerin öğrenim gördükleri alan incelendiğinde her iki okulda da 11. sınıf seviyesinde sayısal alan öğrencilerinin sözel alan öğrencilere oranla daha fazla olduğu, 12. sınıf seviyesinde ise sözel alanda öğrenim gören öğrencilerin sayısal alan öğrencilerine göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Seviyelere göre sonuç tezatlık gösterse de her iki okulda da toplam öğrenci sayısı göz önünde bulundurulduğunda sayısal alan öğrencilerinin sözel alan öğrencilere oranla daha fazla disiplin sorunları yaşadıkları dikkate alınmalıdır. Benzer sonuç elde eden Kahveci (2012) de araştırmasında birinci sırada sosyal alan, ikinci sırada sayısal alan, üçüncü sırada Türkçe-matematik alanı ve dördüncü sırada dil alanındaki öğrencilerin Disiplin Kuruluna sevk edildiğini tespit etmektedir. Ayrıca Kahveci'nin (2012) araştırmasında akademik açıdan zayıf olan öğrencilerin daha fazla olumsuz davranış sergiledikleri ve bu öğrencilerin daha kolay olduğunu düşündükleri için sözel alanı tercih ettikleri, bu nedenle sözel bölüm öğrencilerinde kurula sevk edilme sayısının daha fazla olduğu dile getirilmiştir.

Ebeveynlerin boşanması veya ayrılması ya da işsiz kalması sıklıkla gözlenmekte ve ekonomik zorluklar çocukların refahı üzerindeki olumsuz etkiyi zamanla artırmaktadır. Dolayısıyla çocuklarda davranışsal veya duygusal problemler riskini oluşturmaktadır (Harland vd., 2002). Yine ebeveynin eğitim düzeyi, mesleki statüsü ve ailenin gelir düzeyi çocuğun gelişimini, bilişsel, fiziksel veya psikolojik alanını etkileyebilmektedir (Herrmann vd., 2018). Boşanma, yoksulluk, fiziksel ve zihinsel istismar gibi faktörler, öğrencilerin düzgün hareket etme becerilerini olumsuz yönde etkilemektedir (Edward, 2008). Ayrıca Edward ve Watts (2004) işlevsiz ailelerden gelen öğrencilerin okulda çok büyük uyum sorunları yaşadıklarını ve bunun onların benlik kavramları üzerinde bir etkisi olduğunu belirtmektedir. Öğrenciler ilgiden mahrum olduklarını ve sevilmediklerini hissettiklerinde bu ilgiyi okullarda dolayısıyla sınıfta yaramazlık yaparak aramaktadırlar (Edward ve Watts, 2004). Oysa bu çalışmada her iki okulda da ailesi ile birlikte oturan ve anne-babası öz olan, ailesinin ekonomik durumu iyi olan öğrencilerin daha fazla Disiplin Kuruluna sevk edildikleri görülmektedir. Buradan öğrencilerin ekonomik durumları iyi olan ve anne-babalarıyla birlikte oturan öğrencilerin de olumsuz davranış sergiledikleri dolayısıyla kurula sevk edildikleri tespit edilmektedir. Araştırmanın bulgularıyla paralel bulguları olan Balat ve Akman'ın (2006) ve Kahveci'nin (2008) araştırmalarında en çok disiplin suçunun ekonomik durumu iyi ve orta düzey olan ailelerin öğrencileri tarafından işlendiği, ekonomik durumu zayıf olan ailelerin öğrencilerinin görece daha az disiplin suçu işledikleri tespit edilmektedir. Oysa Jordan ve Anıl (2009) tarafından ABD'de dört ortaokulda eğitim gören sekizinci sınıf öğrencileriyle yürütülen çalışmada disipline sevk edilen öğrencilerin, ekonomik durumu iyi olan ailelerin öğrencilerine göre sekiz kat yüksek olma ihtimali görülmüştür.

Bu çalışmanın başka bir bulgusu da devlet okulunda kurula sevk edilen 77 öğrenciden 33 öğrenciye ceza verilerek davranış puanlarının düşürülmüş olmasıdır. Geriye kalan 44 öğrenciye hafifletici nedenler belirtilerek ya da ceza takdirine gerek duyulmadığı kararına varılarak ceza verilmediği ve davranış puanlarının düşürülmediği tespit edilmiştir. Oysa özel okulda kurula sevk edilen 66 öğrencinin tamamına ceza verilerek davranış puanlarının düşürüldüğü görülmüştür. Bazı öğrenciler çalışmaya konu olan okullarda kurula sevk edilmelerine neden olan aynı davranışı sergilemişlerdir. Bu öğrenciler devlet okulunda hafifletici nedenler gösterilerek veya ceza takdirine gerek duyulmayarak ceza almamışlardır. Oysa özel okulda eğitim alan öğrencilerde hafifletici nedenlerin etkili olmadığı ve her disiplin olayında ceza takdirinde bulunulduğu görülmüştür. Jordan ve Anıl (2009) okulların öğrencileri disipline sevk etme olaylarından kaçınmayı öğrenme yeteneklerini geliştirmesi gerektiğini

belirtmektedir. Yazarlara göre bu sorun disiplinin ırk, cinsiyet ve gelir açısından orantısız bir şekilde uygulandığı durumlarda kritik önem taşımaktadır.

Araştırmada en çok verilen cezalar incelendiğinde ise her iki okulda da birinci sırada kınama cezasının verildiği tespit edilmiştir. Devlet okulunda ikinci sırada sözlü uyarı ve toplum hizmeti cezası üçüncü sırada ise kısa süreli uzaklaştırma cezasının verildiği, özel okulda ise ikinci sırada kısa süreli uzaklaştırma, üçüncü sırada ise yazılı uyarı cezası verildiği görülmüştür. Özel okulda devlet okuluna göre daha ağır cezalar verilirken, devlet okulunda daha çok ceza vermeme kararının çıktığı tespit edilmiştir. Bu bulgulardan yola çıkılarak devlet okulunda daha çok destekleyici disiplin yaklaşımının benimsendiği söylenebilir. Öğrenci bir kurala uymadığında sözlü veya yazılı bir şekilde davranışın düzeltilmesi konusunda telkinde bulunulması okulun destekleyici disiplin yöntemi kullandığını göstermektedir. Zira devlet okulundaki karar defterleri ve Rehberlik ve Psikolojik Danışma (RPD) raporları incelendiğinde öğrencilere davranışlarının kendilerine ve arkadaşlarına verdikleri zarar ve bu davranışlarının yönetmelikteki cezaları hakkında bilgi verildiği tespit edilmiştir. Destekleyici disiplin, öğrencinin davranışını düzeltmesi konusunda öğrenciye öneri ve seçenek sunması açısından önem taşımaktadır. Özel okulda ise cezalandırıcı disiplin anlayışının kullanıldığı söylenebilir. Özellikle 1980’li yıllardan itibaren en yaygın seviyelere ulaşan bu sistem, uzun vadede çözümler bulmayı değil, kısa vadede ceza vererek, gerçekleşen olayların sonuçlanmasını amaçlayan bir yöntemdir. Cezalandırıcı disiplin genelde uzaklaştırma, okuldan atılma, kınama gibi cezaları barındırmakta ve bu yöntemler öğrencilerin okul ve yarattığı sosyal çevreden uzaklaşp, tüm bunlara yabancılaşmasına sebep olmaktadır. Cezalandırıcı disiplin gerçekleşen olayın özüne inip anlamaktansa, doğrudan olayı gerçekleştiren kişiye ceza vererek çözüme kavuşturulacağını savunan, problemin ana sebeplerini araştırmayan bir yöntemdir ve bu durum sorunların uzun vadede çözümüne katkı sağlamamakla birlikte öğrencilerin bu davranışlarla ilgili sorunlarına eğilmeyip ceza yönteminin çözüme kavuşturacağını öngörmektedir (Suvall, 2009). Cezalandırıcı disiplinin yukarıda açıklanan uzaklaştırma, kınama gibi yöntemleri sıfır tolerans yöntemi (zero tolerance task force) olarak adlandırılmaktadır (Restorative Practices: Fostering Healthy Relationships & Promoting Positive Discipline in Schools A Guide for Educators, 2014). Sıfır tolerans yönteminin özünde yıkıcı öğrencilere güçlü yaptırımlar uygulayarak davranışlarında caydırıcı etki yaratmak yer almaktadır (Skiba, 2014). Skiba (2014) sıfır tolerans yönteminin kırık pencere teorisine dayandığını belirtmektedir. Kırık pencere teorisine göre öğrencilerin olumsuz davranışları hoş görülmemeli ve göreceli olarak güçlü bir tepki verilmelidir. Aksi takdirde okullarda ve toplumda bozulma ve şiddet döngüsünün sağlam bir yer edinmesine izin verilecektir. Buradan bu araştırmada özel okulun öğrencilerine sıfır tolerans gösterdiği, devlet okulunun ise öğrencilerine daha hoşgörülü davrandığı söylenebilir. Bu sonuç toplumda oluşan özel okulun daha toleranslı olduğu algısına da ters düşmektedir.

Bu araştırmanın diğer bir bulgusu da toplum hizmeti disiplini uygulamasının devlet okulunda 9 kez, özel okulda ise hiç kullanılmamasıdır. Oysa 16 Eylül 2017 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan “Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması” ile ilgili yönetmeliğe göre uyulması gereken kurallara aykırı tutum ve davranış gösteren öğrencilerden; gözlemlenen olumsuz davranışı kınama cezasından daha ağır bir ceza kapsamında olmayanlara Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği kapsamında belirlenen toplum hizmeti çalışması verilebilmekte ve öğrencinin toplum hizmeti çalışması kapsamındaki etkinliği, sosyal etkinlik modülüne işlenebilmektedir. Özel okulun Disiplin Kuruluna sevk edilen öğrencilerine bu disiplin uygulamasını tercih etmediği görülmektedir.

Öğrencilerin geçmişte almış oldukları cezalar ile ilgili bulgular incelendiğinde devlet

okulunda 3 öğrencinin özel okulda ise 17 öğrencinin geçmiş dönemlerde de kurula sevk edilerek ceza aldıkları görülmüştür. Bu sonuç özel okulda uygulanan cezalandırıcı disiplin yönteminin etkili olmadığı düşüncesini destekler niteliktedir. Çünkü sorunun temeline inmeyen bu yöntem okul için geçici bir çözüm sunuyor olsa da öğrenci için sürdürülebilir bir çözüm sunmamakla birlikte aynı zamanda o kişinin ileride de disiplin sorunları yaşamasına ve suça yönelmesine sebep olabilmektedir (Suvall, 2009). Cezalandırılan öğrenciler, öğrenme süresinin kaybedilmesi nedeniyle genellikle akranlarının gerisinde kalarak, çoğunlukla hayal kırıklığına uğramakta, utanmakta ve sınıfın öğrenme ortamını bozmaktadır (Skiba, 2014). Bu nedenle özel okulda suçu tekrar eden öğrenci sayısının fazla olması okuldaki disiplin uygulamalarının etkili olmadığını düşündürmektedir.

Her iki okulda da öğrencilerin Disiplin Kuruluna sevk edilme nedenleri arasında birinci sırada tütün ve tütün mamulü bulundurma ve içmek davranışı bulunmaktadır. Alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerine uymamak, kavgaya etmek, fiili şiddet uygulamak, kopya çekmek ve çekilmesine yardımcı olmak davranışları da diğer karşılaşılan olumsuz davranışlar arasında yer almaktadır. Akar'ın (2006) yaptığı ortaöğretim kurumlarında karşılaşılan disiplin sorunları ile ilgili araştırmada da benzer bulguların elde edildiği tespit edilmiştir. Akar'ın (2006) araştırmasına göre ortaöğretim kurumlarında en çok görülen suçlar; öğrencilerin okulda kavgaya etmesi, sigara içmek, dersin işleyişine engel olmak, öğretmene saygısızlık ve kesici yaralayıcı alet bulundurmadır. Araştırmaya konu olan devlet okulunda hiçbir öğrenci okul yöneticilerine, öğretmenlerine ve okul çalışanlarına karşı olumsuz bir davranış nedeni ile kurula sevk edilmezken, özel okulda bir öğrencinin okul yöneticisine bir öğrencinin de öğretmenine karşı sergilediği olumsuz davranış nedeni ile kurula sevk edildiği tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin daha çok kendilerine ve arkadaşlarına karşı zarar verici olumsuz davranışlar sergilediğini düşündürmektedir. Öğrencilerin davranışları nedeni ile aldıkları cezalar ve bu davranışlarının yönetmelikteki ceza karşılıkları incelendiğinde ise devlet okulunda üç öğrencinin, özel okulda ise bir öğrencinin aldığı cezanın yönetmelikteki karşılığına uymadığı tespit edilmiştir. Ayrıca özel okulda beş öğrencinin cezasının sehven yanlış yazıldığı için uyuşmadığı Disiplin Kuruluna başkanlık eden ilgili müdür yardımcılarını ile görüşülerek teyit edilmiştir. Her iki okulda da büyük ölçüde yönetmeliğe uygun cezalar verildiği; ödüllendirme açısından ise sadece takdir-teşekkür ve onur belgesi almaya hak kazanmanın uygulandığı görülmüştür.

Sonuç olarak okul disiplini, öğrencileri Disiplin Kuruluna göndermek veya okuldan sonra kalmalarını istemek gibi küçük eylemlerden uzaklaştırmadan okuldan atmayı içeren daha ağır yaptırımlara kadar çeşitli biçimler şeklinde yürütülmektedir. Okulların dışlayıcı disiplin uygulamaları öğrencilerin gelecekteki yanlış davranışlarında caydırıcı bir etkisi yaratmaması açısından bu uygulamaların rahatsız edici olduğu düşüncesine götürmektedir. Okul temelli sıfır tolerans politikalarının özellikle öğrencileri ve okulları fiziksel olarak tehlikeye atmayan davranışlar için yaygın olarak kullanılması, öğrencilerin kısa vadeli akademik performanslarının yanı sıra uzun vadeli sosyal ve ekonomik refahları üzerinde de ciddi etkileri olabilmektedir. Özellikle okuldan öğrencileri uzaklaştırma gibi cezalar öğrencinin öğrenme ortamından uzaklaşmasına, gözetimsiz olarak ve okul dışı gençlerle geçirdikleri zamanı potansiyel olarak artmasına ve zayıf akademik başarı, sınıf tekrarı, suçluluk gibi çeşitli olumsuz sonuçlar sergilenmesine yol açabilmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıda yer alan öneriler verilebilir.

1. Okul yönetimi, öğrencilerin serbest zamanlarını olumlu kullanabilmeleri için müfredat dışı etkinliklere aktif olarak katılmalarını sağlamalıdır.

2. Okul rehberlik ve danışmanlığın geliştirilmesini ve öğretmenlerin disiplini düzgün bir şekilde yönetmesini sağlamak için öğrenciler arasındaki olumsuz davranışların azaltılmasını sağlamalıdır.
3. Öğretmenlerin öğrencilerin ebeveynleri ile işbirliği içinde olması sağlanmalıdır.
4. Ebeveynler, öğrenci disiplininin yönetiminde ev temelli sorunların en aza indirilmesi, ebeveyn rolleri ve sorumlulukları konusunda okul tarafından eğitim almalıdır.
5. Öğretmen kaynaklı disiplin sorunlarını en aza indirebilmek için, öğretmenlerin sınıf yönetimi, etkili iletişim, beden dili ve empati yapma vb. konularda sürekli gelişimlerini sağlayacak seminerler ve eğitimler yolu ile yapılandırılmalı sınıf yönetimi yaklaşımı verilmelidir.
6. Disiplin cezaları hakkında öğretmenlere ve öğrencilere okul tarafından bilgi verilmelidir.
7. Okullarda ödüllendirme uygulamaları çeşitlendirilmelidir.
8. Gelecek araştırmalarda eğitim paydaşları olan öğrencilerle, öğretmenlerle, rehberlik öğretmenleriyle, Disiplin Kurulu üyeleriyle ve yöneticilerle görüşülerek nitel bir araştırma yapılabilir.

Kaynakça

- Agbenyega, J. S. (2006). Corporal punishment in the schools of Ghana: does inclusive education suffer? *The Australian Educational Researcher*, 33(3), 107-122.
- Akar, N. (2006). *Ortaöğretim kurumlarında karşılaşılan disiplin sorunları ve eğitim yöneticilerinin yaklaşımları: Denizli ili örneği*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Bray, E. (2005). Codes of conduct in public schools: A legal perspective. *South African Journal of Education*, 25(3), 133-138.
- Bear, G. G., Cavalier, A. & Manning, M. (2005). *Developing selfdiscipline and preventing and correcting misbehavior*. Allyn & Bacon.
- Blanford, S. (1998). *Managing discipline in schools*. Routledge
- Clark, C. (1998) Discipline in schools. *British Journal of Educational Studies*, 46(3), 289-301, <https://doi.org/10.1111/1467-8527.00085>.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Sage
- Çetinkaya, U. & Koçyiğit, M. (2020). Disciplinary cases at high schools: An analysis of decisions of disciplinary committees. *Journal of Pedagogical Research*, 4(3), 312-326, <https://doi.org/10.33902/JPR.2020464570>.
- Duke, D. L. (1989). School organization, leadership, and student behavior. Oliver C. Moles (Edit.), *In Strategies to Reduce Student Misbehavior*. Office of Educational Research and Improvement.
- Donnelly, J. (2002). Two simple rules: Discipline problems done. *Proprincipal*, 16(7), 1-3.
- Eggleton, T. (2001). *Discipline in the Schools*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED451554.pdf>
- Edward, C. H. (2008). *Classroom discipline and management*. (5th ed). John Willy & Sons.
- Edward, C. H. & Watts, V. (2004). *Classroom discipline and management: An Australian perspective*. Wiley
- Fitzgerald, T. (2012). Documents and documentary analysis. In A. R. J. Briggs, M. Coleman, & M. Morrison (Eds.), *Research Methods in Educational Leadership & Management* (pp. 296-308). Sage

- Gaustad, J. (1992). *School discipline*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED350727.pdf>
- Gregory, A., Cornell, D., Fan, X., Sheras, P., Shih, T., & Huang, F. (2010). Authoritative discipline: High school practices associated with lower bullying and victimization. *Journal of Educational Psychology, 102*(2), 483-496.
- Harland, P., Reijneveld, S. A., Brugman, E., Verloove-Vanhorick, S. P., & Verhulst, F. C. (2002). Family factors and life events as risk factors for behavioural and emotional problems in children. *European Child & Adolescent Psychiatry, 11*, 176-184. <https://doi.org/10.1007/s00787-002-0277-z>
- Halloway, J. H. (2002). The dilemma of zero tolerance. *Educational Leadership, 59*(4), 84-86.
- Herrmann, J., Vogel, M., Pietzner, D., Kroll, E., Wagner, Schwarz, O. S., Müller, E., Kiess, W., Richter, M. & Poulain, T. (2018). Factors associated with the emotional health of children: high family income as a protective factor. *Eur Child Adolesc Psychiatry, 27*, 319-328. <https://doi.org/10.1007/s00787-017-1049-0>
- Jordan, J. L. & Aml, B. (2009). Race, gender, school discipline, and human capital effects. *Journal of Agricultural and Applied Economics, 41*(2), 419-429. <https://doi.org/10.1017/S1074070800002893>
- Kahveci, N. G. (2012). Genel liselerde karşılaşılan disiplin sorunlarının uzamsal incelenmesi: İstanbul'dan bir ilçe örneği. *Educational Policy Analysis and Strategic Research, 7*(1), 64-92.
- Kaçar, T. (2018). Problems encountered in secondary education institutions. *The Journal of International Social Research, 11*(58), 524-534. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2018.2566>
- Kohn, A. (1996). *Beyond discipline: From compliance to community*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Lans, W. & Van der Voordt, D.J.M. (2002). Descriptive research. In T. M. de Jong, & D. J. M. van der Voordt (Eds.), *Ways to Study and Research Urban, Architectural and Technical Design* (pp. 53-60). DUP Science.
- Madhere, S. (1998). Improving discipline: The "dream team" approach. *Principal, 78*, 48-50.
- Onur, B. (1979). Disiplin Kavramı. *TED Eğitim ve Bilim Dergisi, 17*(3), 25-33.
- Odoyo, S. N., Odwar, A. J., & Kabuka, E. K. (2016). Impact of discipline on academic performance of pupils in public primary schools in muhoroni sub- county, Kenya. *Journal of Education and Practice, 7*(6), 164-173.
- Oosthuizen, I. J., C. C. Wolhuter & Du Toit, P. (2003). Preventive or punitive disciplinary measures in South African schools: Which should be favoured? *Koers, 63*, 457-479.
- Paige, M. A. (2001). *The effects of a behavioral intervention on discipline referrals and school suspension*. [Doctor of Education]. Walden University.
- Restorative practices: fostering healthy relationships & promoting positive discipline in schools a guide for educators (2014). <http://schottfoundation.org/sites/default/files/restorative-practices-guide.pdf>
- Skiba, R. J. (2014). The failure of zero tolerance. https://reclaimingjournal.com/sites/default/files/journal-article-pdfs/22_4_Skiba.pdf
- Stronach, I. & Piper, H. (2008). Can liberal education make a comeback? The case of "relational touch" at Summerhill School. *American Educational Research Journal, 45*, 6-37.
- Suvall, C. (2009). Restorative justice in schools: Learning from Jena High School. *Harvard Civil Rights-Civil Liberties Law Review, 44*(2), 547- 569.
- Toytok, E. H. & Yıldırım M. B. (2018). Meslek liselerinde karşılaşılan disiplin sorunlarının

sınıf düzeylerine göre dağılımlarının ve nedenlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1759-1778.

Valdebenito, S., Eisner, M., Farrington, D. P., Ttofi, M. M. & Sutherland, A. (2019). What can we do to reduce disciplinary school exclusion? A systematic review and meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology*, 15, 253-287. <https://doi.org/10.1007/s11292-018-09351-0>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.

Etik Kurul İzin Belgesi

Bu araştırma için Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 14/01/2019 tarihli ve 12 Nolu Kararı ile araştırma için etik kurulu onayı alınmıştır. Alınan bu izinden sonra Antalya Muratpaşa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurularak 18/02/2019 tarihli 98057890-605.01-E.3495578 sayılı araştırma onayı alınmıştır.

Extended Abstract

Introduction

Discipline is one of the main characteristics of effective schools (Agbenyega, 2006). It is the benchmark of the school success and the fact that all members of a school adhere to the various standards of the school helps the school administration achieve its goals. School discipline is sophisticated and involves developing self-discipline based on the student's ability to self-control (Bear, Cavalier, Manning, 2005). In this regard, discipline is a necessary component for a successful school (Eggleton, 2001). It is widely accepted that there should be discipline in schools to create a peaceful school climate, to create a solid academic performance, and to ensure a successful teaching and learning environment (Odoyo, Odwar, & Kabuka, 2016). The concept of discipline is generally perceived in a negative sense and associated with the concepts like beating, violence, etc (Kaçar, 2018). However, it can be said that as well as obeying the rules, adaptation to the environment, respect for the rights and freedoms of others and sharing social responsibility can also be attributed to the concept of discipline (Çetinkaya and Koçyiğit, 2020). As seen, if the discipline is not handled properly, it becomes difficult for the school to function and achieve its goals.

The study mainly aims at examining the disciplinary problems encountered in a public school and a private middle school at the secondary level. The sub-purposes of the research are as follows:

- to determine the demographic characteristics of students who commit disciplinary actions,
- to determine the reward and punishment processes applied against disciplinary actions,
- to determine the functionality of disciplinary practices,
- to determine whether the effectiveness of disciplinary regulations is sufficient,
- to determine policies for developing solutions.

Another purpose of the research is to examine the disciplinary practices applied in public and private schools and to identify similar and different aspects. This research also has an effort to seek answers to the following sub-problems.

- 1) How many petitions are submitted and how many students were referred to the

- disciplinary board in an academic year?
- 2) What is the distribution of students referred to the disciplinary board by gender, grade, academic success, whether their parents are together or apart, and their parents' economic status?
  - 3) What is the number of students whose conduct marks were reduced by punishment in an academic year?
  - 4) What are the main behaviours that cause students to be referred to the disciplinary board?
  - 5) What is the distribution of punishment types applied to students?
  - 6) Are there any penalties that students have received in the past? What kind of punishment, if any, did they receive?
  - 7) What is the compliance of the punishment types conducted to the students with the disciplinary regulation and the practices for rewarding?

Method

In the research, the descriptive research method, which is one of the qualitative research methods, was used. Descriptive studies are those that do not deal with the relationship or the difference but aim to determine what is what. In this research, the single case-holistic design, one of the qualitative research designs, was used. The single case-holistic design is used when researchers need to understand and describe the experiences of people (Cresswell, 2013). The research group consists of a public Anatolian middle school and a private Anatolian middle school, which are in the same district and have close exam scores and quota numbers for secondary education. Firstly, the literature review was conducted to develop the data collection tool. Besides, it was utilised from the opinions and suggestions of experts in the relevant field. In line with the information obtained, a table consisting of 16 questions was created for each academic term between 2014-2019 as a data collection tool, and the notebooks of the disciplinary board in both schools were examined and the information that could answer all the questions in this table was collected.

Descriptive and content analysis techniques, which are among the qualitative analysis techniques, were used together to analyse the data. In the descriptive analysis, the collected data are summarized according to the pre-determined themes. In the content analysis, similar data are interpreted by combining them within the framework of specific concepts and themes and arranging them in a way that the reader can understand (Yıldırım & Şimşek, 2011). The data for each event and each student in the board notebook, which could be an answer to each sub-research question, were grouped by year.

Results

In the research, it was found that the number of petitions submitted to the disciplinary board in the public school was less than those in the private school, but the number of students in the petitions was greater in the public school. Moreover, in both schools, the maximum number of students were referred to the board during the 2017-2018 years. When the number of students in the petitions was examined, it was determined that the students in the public school displayed negative behaviour collectively. It was observed that the rate of referral to the disciplinary board was higher in male students than female students. Based on the grade, most 11th-grade students and at least 12th-grade students referred to the disciplinary board in the public school; In the private school, unlike the public school, it was determined that 12th-grade

students were referred at most and 9th-grade students at least. When the field of study of the students who were referred to the disciplinary board was examined, it was revealed that the 11th-grade students in the science field were more than the literature students in both schools, and the literature students at the 12th-grade were more than the science students. When the punishments given the most in the research were examined, it was determined that the punishment of reprimand was given in the first place in both schools.

Conclusion

In conclusion, school discipline is conducted in a variety of forms, from minor actions such as sending students to the disciplinary board or asking them to stay after school, to heavier sanctions that include expelling from school. Schools' exclusionary disciplinary practices do not have a deterrent effect on students' future misbehaviour, leading them to believe that these practices are disturbing. The widespread use of school-based zero-tolerance policies, especially for behaviours that do not physically endanger students and schools, can have serious implications for students' short-term academic performance as well as their long-term social and economic well-being.